

KÍGYÓVŐLEGÉNY

— Mindenünk van, kedves uram,
csak amire vágyok, az nincs.
— Mi volna az? — mondd meg
[üstént!
— Gyermeink, ha lenne végre!

Feljött a nap hétszer immár,
hetvenhétszer leáldozott.
Fekete csönd lapul benne,
elszívja a sugarát mind.

Az asszony im: ég alatt hál,
godolatja holdat rémít ...
— Bárcsak lenne gyermekünk
[már,
ha épp kígyót szülhetnék is!

Fölkel egyszer hajnalórán,
fűbe guggol, zöld harmatba ...
— Édesanyám — szól a fiú —,
ne vizeljen a szememben!

Fut befelé s kiabálja:
— Kedves uram, jaj, mit szültem!
Kígyófiút, csúszómászót;
kívánságunk vad gyümölcsét.

Asztal alatt gombolyagba',
ott alszik a kígyófiú.
Hetvenhétszer hetvenhetet,
s akkor fölmege faltetőre.

Ott füttyörész még hét évig,
villanyelve napot görget.
— Nőszülne tán — szól az apja —,
menj el, asszony, a faluba!

Falu szélén három fa áll,
két-két ága mindahánynak;
három lánynak hat hajtása:
lábuk égne, mind eladó.

A legnagyobb útnak indul,
lagzi után estébe dől.
Este elmúlt, éjfél is már,
éjfél után hideg éri.

Vörös vesszők az erei,
a karjait görcsbe rántják.
Kíáltana, de a szó már
ott veszik az ölelésben.

— Ki füttyörész a faltetőn,
a fiunk tán násza után?
Menj el, asszony, a faluba:
ki jönne el a fiunkhoz?

Falu szélén két fa áll még,
két-két ága mindkettőnek,
a két lánynak négy hajtása,
egyet érnek lábaikkal.

A nagyobbik útnak indul,
lagzi után el is alszik.
Éjfél körül neszezést hall,
kígyó kúszik föl a karján.

A karjai jégcsapokból,
ereiben a vér ropog.
Napot lát egy pillanatra
az ég sarkán, aztán azt sem.

— Menj el, asszony, a faluba:
ki jönne el a fiunkhoz?
Faltetőre hágott megint,
nőszülne tán, azért füttyül.

Falu szélén egy fa áll még,
két ága van az árvának,
egy leánynak két hajtása,
egyet ér a lábaival.

Útnak indul ez az egy is,
lagzi után várja párját . . .
Nem löki le az ágyáról,
hanem egyre simogatja.

— Az én férjem kígyóbőrt hord,
de leveți, hogyha éj jön.
Haja, szeme feketéllik,
tekintete almafaág.

Az ágy végén, közel nagyon,
fehér lábra szalad a fény.
Odákúszik most a kígyó,
megrázkódik, s férfivá lesz.

— Estére egy csomó parázs
lesz lábadnál, édes lányom;
abba piszkáld bele titkon
férjednek csúf öltözetjét.

Új menyecskét hoz a reggel,
minden fűszál napot gurít . . .
— Nem fojtott meg, édes lányom?
Mi a titka, mondd el nekünk . . .

S jó az este, ott a parázs,
füst kereng az ölelésen,
kígyóbőrszag a falakban;
az éjszaka repedezik.

Mi a titka, hadd tudjuk meg,
a titokba beleeshetsz!
Mély az a kút, feneketlen,
szörnyek torka a forrása . . .

— Mennem kell már, itt a hajnal,
észak felé, sötét várba . . .
Titkomat hát elárultad,
míg meg nem lelsz, átok sújtson!

Míg meg nem lelsz sötét várban,
új asszonyom mosolyában,
gyűrűidet le ne húzhasd,
gyermekedet meg ne szülhesd!

A TANÁCSADÓ HOLLÓ

Allg virrad. Útra kél a farkas,
neszez a fű erdő közepében.
Ahol három levél hull a földre,
onnan néz föl, s kiált a madárnak:

— Dobj le, madár, a legszebbik flad,
dobj le, nálad úgyis elsenyvedne!
Fogd, lábam, a fejszét,
tartsd az ekét, farkam!

Ahol három levél hullt a földre,
szállong egy toll, nem leli gazdáját.
Fűre száll le, rajta megpihenne;
jön a farkas, s kiált a madárnak:

— Dobd le, madár, a második fiad,
tölgyfaágon úgylis éhen veszne!
Fogd, lábam, a fejszét,
tartsd az ekét, farkam!

Ahol egy toll nem lelte gazdáját,
árnyék libeg három pillanatig . . .
Föld nyelte el? Nap van most a helyén,
s jön a farkas, kiált a madárnak:

— Dobd le, madár, a harmadik fiad!
Nem hallod tán, hogy csipog szegényke?!
Fogd, lábam, a fejszét,
tartsd az ekét, farkam!

Ahol egy toll nem lelte gazdáját,
s árnyék libbent három pillanatig:
csipogás hull erdő közepében;
elhallatszik hollómadár-házhoz . . .

Hollómadár kirepül a házból —
egyenesen tölgyfa tetejébe:
— Hogyha jön még, ne adj neki többet;
védelmedre én most megtanítlak . . .

— Dobd le, madár, a negyedik fiad! —
szól a farkas a tölgyfa tövéből. —
Fogd, lábam, a fejszét,
tartsd az ekét, farkam!

— Ha van fejszéd, vágd ki hát a fámat,
ha van ekéd, szántsd föl a fám alját!

NĚMEDI MÁRIA LEÁNYA

Sír megnyíltk, sír bezárul,
Gyermekeid hárman voltak.
Három fa áll udvarodon,
Mind a három vért vírágzik.

— Gyere ide, édesanyánk,
Adunk neked három ágat:
Csapkodd meg a fáid törzsét,
Gyökerük a szívünkbe szúr.

— Nem mehetek, gyermekeim,
Négy fa áll ott, nem is három.
A negyedik törzse ölel,
Nem láthatok át a háncson.

Sír megnyílik, sír bezárul,
Férjed most is szőlőben jár.
Föld nyelte el azt a szőlőt,
Szőlővesszőn harmat fut le.

— Gyere ide, édes párom,
Szőlőmről a nap lefonnyadt.
Szőlővesszőn felhő fészkel,
Éjfél-madár készül abba.

— Nem mehetek, testvéreim,
Ami vér volt, vízzé vált már.
Elönti a víz a földet:
Mától fogva nem vagyok már.

— Nem mehetek, édes párom,
Szememből a nap kiszáradt.
Görögdinnyém béle sárga,
A pirosát elrabolták.

Sír megnyílik, sír bezárul,
Testvéreid heten voltak.
Ég és föld közt a hajlékuk,
Ha eső hull, leszakadnak.

— Gyere ide, jó testvérünk,
Tartsál elánk aranyhálót;
Napból legyen, tiszta vérből,
Hogy az esőt telforralja.

AZ ÖRDÖGKÉRŐ

Tengerparton aranykastély,
előtte a király gubbaszt.
Nincsen szeme, mégis mintha
jönni vélné az ördögöt.

— Hé te király, mi az rajtad:
a szemedet kikapartad?
Fekete sünt látok benne,
s tűskéit az udvarodban.

A szemedet túske éri,
hogyan nem szólsz már, hé te
[szolga?
Szemed helyett sünt te nem kapsz,
s túske nélkül hogyan élhetsz?

— Túske nélkül élni-halni
nem hallottál még, te ördög?
Nézd a kagylót, ha megszúrják,
gyöngy csorran ki a sebéből.

— Hé te király, mi az rajtad:
fehér lábad egyre satnyul,
karjaid a földig lógnak,
az agyadat kóró lepi.

Hogyha szántasz, hé te szolga,
ekevasad sosem koppan?
Láttál-e már emberfiát
túrni így a fájdalomban?

— Hogyha szántok, ekevasam
lábcsonthozat, kórót forgat:
rögöt vetek a királyra,
a föld, mit látsz, a kínom gyöngye.

— Hé te király, mi az rajtad:
Lábak nélkül keréken jársz?
Karok nélkül egekbe szállsz?
Magad nélkül kinek kellesz?

A falakba vért keverték,
önnön véred folyik onnan . . .
Mit szólsz ehhez, hé te szolgál?!
Királygyerek szopik abból!

— Királygyerek: szolgagyerek,
a leány is az én vérem;
sebhelyen nő fel a nap is:
kagyló-égen csöndet ölnek.

— Hé te király, mi az rajtad:
koporsó az aranykastély?
Én viszem most el a lányod:
fehér ördög-szeretője.

Megy az ördög s a leány is,
sárkányháton továbban . . .
Messziről a lagzi hallik,
itt meg gyöngyök, ahogy hullnak,

KIÁLTOZÁS NAPNYUGTA ELŐTT

Háromszor kiáltott,
nyissa ki az ajtót;
sima tótükröt hoz,
váljon folyóvízzé,
arca üres kosár,
rázzon bele almát,
torkában kőszikla,
mártsa a folyóba.
Háromszor kiáltott,
nyissa ki az ajtót.

Negyedszer kiáltott,
engedje be rajta;
— Folyóvíz a vérem,
nincs, ki benne úszna,
arcom hétfa-alma,
nincs, ki összerágja,
torkom kövén vér hull,
önnön vérem iszom.
Negyedszer kiáltott,
engedje be rajta.

Ötödször kiáltott,
fogadja magába;
— Vérem a véreddel
egy patakot folyjon,
arcom az arcoddal
almát virágozzon,
torkom kövén folyj le,
magammal táplálalak.
Ötödször kiáltott,
fogadja magába.

Hatodszor kiáltott,
nőjön nagyra benne;
— Kinyújtott kezemet
lépjék túl az erek,
ne tudják, melyikünk
fogja gyökerünket,
bőrön vagy bőrön túl,
hol a test határa . . .
Hatodszor kiáltott,
nőjön nagyra benne.

Hetedszer kiáltott,
támadj fel, éjszaka;
— Asszonyölon vermet
két holló szeme ás,
abba temetkezik
eső és villámlás —
sámánod vére hull,
art reba halle . . .
Hetedszer kiáltott,
támadj fel, éjszaka.

Háromszor kiáltott,
kinyílt az az ajtó.
Negyedszer kiáltott,
beengedte rajta.
Ötödször kiáltott,
magába fogadta.
Hatodszor kiáltott,
épig szaladt benne.
Hetedszer kiáltott,
a dobra hanyatlott.